

Lappeenrannan alueen korkeakoulujen kunnallispoliittinen ohjelma

2008 - 2012

Lappeenrannan teknillisen yliopiston ylioppilaskunta LTKY

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulun opiskelijakunta

Sisällysluettelo

Johdanto

1. Alueen vetovoimaisuus

2. Terveysthuolto

2.1. Yliopisto-opiskelijoiden terveydenhuolto

2.2. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto

3. Liikenne

3.1. Kuukausikortin alennus 50 %

3.2. 22 matkan, 22 € ja 3 kuukauden sarjakortti

4. Toimeentulo

5. Liikunta, kulttuuri ja vapaa-aika

5.1. Uimahalli

5.2. Pururatojen valaistus ja kunnossapito

5.3. Kevyen liikenteen väylien kunnossapito

5.4. Kaupungin avustusten myöntämisperusteiden laajentaminen opiskelijoita koskevaksi

6. Asuminen

Johdanto

Opiskelijat ovat tärkeä osa Lappeenrantaa edustaen huomattavaa osaa koko kaupungin väestöpohjasta. Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa opiskelee noin 5 500 perus- tai jatko-opiskelijaa ja ammattikorkeakoulun Lappeenrannan yksiköissä 2 400 opiskelijaa. Pelkästään edellä mainittujen korkeakoulujen opiskelijamäärät kattavat noin 13 % kaupungin asukasmäärästä. Opiskelijat tuovat kaupungille ja paikalliselle elinkeinoelämälle taloudellista hyötyä sekä tarjoavat alueelle osaamispotentiaalia. Kaupungin tulee ottaa huomioon opiskelijat päätöksenteossa ja opiskelijoita on kohdeltava kuten muitakin kuntalaisia. Kaupungin tulee myös huomioida korkeakouluissa opiskelevat ulkomaalaiset sekä Venäjän läheisyys suhtautumisessa muun muassa kielikysymyksiin. Kaupungin tulee tarjota kuntalaisilleen palveluita mahdollisuuksien rajoissa heidän omalla kielellään tai annettava mahdollisuus valita palvelu englanniksi.

Esitämme ohjelmassamme kaupunkia ja kuntalaisia hyödyttäviä parannuksia tulevalle vaalikaudelle. Ohjelmassamme tuomme esiin opiskelijoiden arjessa esiintyviä epäkohtia ja esitämme ratkaisuja, jotka lisäävät opiskelijoiden kiinnostusta vaihtaa Lappeenranta kotikunnakseen. Tällöin opiskelijat jäävät todennäköisemmin myös työskentelemään alueelle opintojen päätyttyä, jolloin muun muassa alueen verotulot kasvavat.

Lappeenrannan väestörekisteriin kuuluu noin 4 500 korkeakouluopiskelijaa. Opiskelijat kerryttävät kunnan verotuloja opintotuen ja kesätöistä maksetun palkan muodossa. Lukuvuoden aikana 55 % (Tilastokeskus) opiskelijoista työskentelee opintojen ohella. Tämän lisäksi esimerkiksi noin 82 % yliopiston tekniikan opiskelijoista kävi kesätöissä - kesätyöansioiden mediaani oli 2000 € kuukaudessa (TEKin kesäharjoittelukysely 2006). Huomioitavaa on, etteivät opiskelijat juurikaan käytä kunnan tarjoamia kalliita palveluita, kuten sairaanhoitopalveluita, mutta kulutus keskittyy opiskelupaikkakunnalle.

1. Alueen vetovoimaisuus

Lappeenranta on Suomen paras yliopistokaupunki Suomen ylioppi-laskuntien liiton tekemän "Opiskelijan yliopisto 2006" tutkimuksen mukaan. Yksi tärkeimmistä kaupunkimme tarjoamista palveluista on asuntotakuu, jonka mukaan kaikki LTY:ssä opiskelunsa aloit-tavat saavat asunnon Lappeenrannasta. Näitä hyviä puolia tulisi markkinoida enemmän, esimerkiksi muualle Suomeen (vrt. "Tee se Joutsenossa", Vaasan ja Varkauden kampanjat sekä jopa pää-kaupunkiseudun aktivoituminen tällä saralla).

Tällä hetkellä LTY:n ja EKAMK:n aloituspaikkoja jää monilla aloilla täyttämättä. Hakijoita korkeakouluihin on vähemmän kuin aloi-tuspaikkoja on tarjolla. Esimerkiksi yliopisto on laajentanut rek-rytointialuettaan sekä kohdentanut huomattavasti lisäresursseja koko maan kattavaan rekrytoitiin. Tilanteeseen on puututtava vä-littömästi myös kaupungin toimesta. Nuoret kokevat opiskelupaik-kakunnan viihtyisyyden tärkeänä tekijänä oppilaitosta valitessaan. **Lappeenrannan viihtyisyyttä opiskelijakaupunkina tulee edelleen vahvistaa**, jotta kaupungin oppilaitokset pärjäisivät ki-ristyvässä kilpailussa laadukkaista opiskelijoista. Korkeakoulujen, maakunnan elinkeinoelämän ja Lappeenrannan kaupungin välistä keskusteluyhteyttä on tiivistettävä koko maakunnan herättä-miseksi. Koko yhteiskunnan elinkeinorakenne on voimakkaassa murroksessa eikä Lappeenrannan alue ole muutoksille immuuni saareke.

Lappeenrannassa on huomattavan paljon opiskelijoita kaupungin kokoon nähden, mistä johtuen opiskelijat eivät saa riittävästi kesä-työpaikkoja Lappeenrannasta. Kesätyöt johtavat usein pidempiin työsuhteisiin ja nykyisen tilanteen vallitessa paras opiskelija-aines ei välttämättä jää opintojen päättymisen jälkeen Lappeenrantaan. **On kaupungin, korkeakoulujen ja opiskelijoiden etu, että mahdollisimman moni opiskelijoista saisi kesätöitä Lap-peenrannasta. Tämä edesauttaisi paikkakunnalle jäämistä myös valmistumisen jälkeen.** Julkisuuskuvan parantaminen hyvänä työllistäjänä tulee tehdä yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.

Vuonna 2006 tehdyn tutkimuksen mukaan noin 74 % Lappeen-rannassa ja Imatralla opiskelevista haluaisi sijoittua Etelä-Karjalan

alueelle, mutta koulutusta vastaavaa työtä ei ole tarpeeksi tarjolla. Muualta kotoisin olevien halukkuus työllistyä Etelä-Karjalaan on 31 %, kun Etelä-Karjalasta kotoisin olevien kohdalla luku on 81 %. **Kaupungin viihtyvyyteen ja lapsiperheille tarjottaviin palveluihin tulee kiinnittää entistä suurempaa huomiota, jotta opiskelijat jo opiskeluaikanaan tuntisivat kaupungin ja alueen omakseen.** Korkeasti koulutetut lapsiperheet kuitenkin ovat ihanteellisia asukkaita kaupungille.

Useat opiskelijat käyvät töissä myös opintojen ohella. Monista aikuiskoulutuskeskuksen tarjoamista kursseista olisi apua opiskelijoiden työllistymiseen, esimerkiksi tulityö-, työturvallisuus-, trukki- tai järjestyksenvalvojakursseista. Kurssit ovat opiskelijoille kalliita ja siksi **kaupungin tulisi avustaa Etelä-Karjalan aikuisopisto AKTIVA:n kurssimaksuja 50 %:lla korkeakouluopiskelijoille.**

2. Terveydenhuolto

2.1. Yliopisto-opiskelijoiden terveydenhuolto

Yliopisto-opiskelijoiden terveydenhoidosta vastaa pääosin Yliopistolaiden Terveydenhoitosäätiö (YTHS). Yliopistokaupunkien rahoitusosuus YTHS:n kustannuksista on vain noin 11 %, mikä tekee siitä edullisen tavan järjestää opiskelijoiden terveydenhoito. Yliopisto-opiskelijat maksavat vuosittain 38 € pakollista terveydenhuoltomaksua. Jos opiskelija joutuu turvautumaan kunnallisiin terveydenhoitopalveluihin arkipäivisin klo 16-20 välisenä aikana, joutuu hän maksamaan toisen pakollisen terveydenhoitomaksun, joko kertamaksun 11 € tai vuosimaksun 22 €. Kansanterveyslain mukaan opiskelijoiden terveydenhoito kuuluu opiskelukaupungeille. Kunta toteuttaa hoitovelvoitettaan YTHS:n kautta ja **siksi opiskelijoihin ei siis tulisi kohdistaa enää toista terveydenhoitomaksua.**

Terveydenhoitomaksun poistamisen tulee koskea vain Lappeenrannassa kirjoilla olevia yliopisto-opiskelijoita, koska kyse on kunnallisesta terveydenhoidosta. Tämä luonnollisesti lisää opiskelijoiden kiinnostusta vaihtaa Lappeenranta kotikuntaan. Tällä hetkellä noin 45,5 % Lappeenrannan teknillisen yliopiston opiskelijoista on kirjoilla Lappeenrannassa.

2.2. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuolto

Ammattikorkeakoulussa opiskelevat maksavat tällä hetkellä hoidostaan terveyskeskusmaksun eli 22 € vuodessa. Ammattikorkeakoululaisille on järjestetty vastaanotto muutamalle lääkärille, joiden vastaanotolle pääsee terveydenhoitajan kautta. Nämä lääkärit ovat samalla myös toisen asteen oppilaiden käytössä, vuodesta 2007 alkaen myös lukiolaisten käytössä. Lukiolaisten mukaantulo toi opiskeluterveydenhuoltoon noin 1100 uutta palvelunkäyttäjää, mikä on otettava huomioon resursoinnissa. Opiskeluterveydenhuollossa on otettava käyttöön sähköinen asiointijärjestelmä.

”Kansanterveyslain 14 § 6. momentin mukaan kunnalla on velvollisuus ylläpitää kunnan alueella sijaitsevien asetuksessa säädettävää koulutusta järjestävien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta opiskeluterveydenhuoltoa, johon luetaan opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden edistäminen, opiskelijoiden terveyden ja opiskelukykyyn edistäminen, terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen, mielenterveyspalvelut ja suun terveydenhuolto mukaan lukien, järjestäminen opiskelijoille, sekä omalta osaltaan koko opiskeluyhteisön hyvinvoinnin varmistaminen; yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden terveydenhoito ja sairaanhoito sekä suun terveydenhuolto voidaan kuitenkin kunnan suostumuksella järjestää myös muutoin sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymällä tavalla.”

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden erityisenä ongelmana on päästä hammashuoltoon, sillä kunnallisessa hammashuollossa on puolen vuoden jonot muille kuin akuuttipotilaille. Ammattikorkeakoulun opiskelijoilla ei korkeiden hintojen takia ole mahdollisuutta käyttää yksityisen sektorin hammaslääkäripalveluja. Lisäksi ammattikorkeakouluopiskelijoiden mielenterveyspalveluja on lisättävä järjestämällä toinen psykologin virka opiskeluterveydenhuoltoon. Erityisesti ennaltaehkäisevään hoitoon on panostettava, jotta valmistuvat opiskelijat ovat täysin työkykyisiä siirtyessään rikastutamaan alueen työelämää.

Kaupungin on resursoitava riittävästi terveydenhoitoa ja erityisesti hammashoitoa, jotta ammattikorkeakoulun opiskelijat saisivat hyvää ja laadukasta hoitoa.

3. Liikenne

3.1. Kuukausikortin alennus 50 %

Yliopistokampus sijaitsee kaukana Lappeenrannan keskustasta ja opiskelija-asuminen on muutoinkin hajautettu ympäri kaupunkia, joten useille opiskelijoille julkisen liikenteen tarjoamat palvelut ovat välttämättömyys opintojen suorittamiselle. Tämä erityispiirre luo paineita järjestää opiskelijoita palveleva julkinen liikenne kilpailukykyiseen hintaan. Opiskelijoille tällä hetkellä myönnettävä 25 %:n alennus on jo valmiiksi hinnakkaasta kuukausikortista riittämätön, sillä esimerkiksi pääkaupunkiseudulla kuukausikortin saa 50 %:n opiskelija-alennuksella ja Turussakin 35 %:n alennuksella. Kuukausikortin hinnanalennus toisi sille myös lisää käyttäjiä niistä, jotka käyvät keskustassa liki päivittäin osa-aikatöissä tai urheilemassa. **Kuukausikortin alennus pitää nostaa 50 %:iin.** Alennuksen saamisen edellytyksenä on kirjojen siirtäminen Lappeenrantaan ja tämä käytäntö voi olla tulevaisuudessakin alennuksen ehtona, jolloin kaupunki saa takaisin verotuloina alennuksesta aiheutuneita kuluja.

3.2. 22 matkan, 22 € ja 3 kuukauden sarjakortti

Nykyinen 44 matkan / 44 € / 3 kuukauden sarjakortti on ollut tervetullut lisä kaupungin tarjoamiin palveluihin opiskelijoilleen, mutta, niin kuin aina, hyvätkin ideat vaativat käytännön testausta. Kertahankintana 44 € on osoittautunut liian suureksi, koska matkustuse määrät eivät ole kasvaneet vaikkakin korttituotot ovat. Käytössä kortti on osoittanut merkittävän puutteen: suuri osa opiskelijoista ei tarvitse kaikkia 44 matkaa kolmessa kuukaudessa. Valtion tuen rajoittuessa kolmeen kuukauteen, **olisi toimivampaa tehdä liipusta 22 matkan / 22 € / 3 kuukauden sarjakortti**, jolloin kuukautta kohden jäisi noin 7 matkaa entisten 15 sijaan.

4. Toimeentulo

Opiskelijoista suurempi osa kuin mistään muusta kansalaisryhmästä elää köyhyysrajan alapuolella. **Opiskelijan toimeentulo on turvattava.** Kaupungin tulee tarjota yhtäläinen oikeus toimeentulotukeen erityisesti kesällä ja muissa erityistilanteissa, mutta myös ympärivuotisesti. Opintolainan määrä ei voi olla ehdoton kriteeri päätettäessä toimeentulotuen myöntämisestä. Lainan nostaminen ei esimerkiksi kesällä ole mielekäästä, koska lainan on tarkoitus taata riittävä tulotaso lukukausien aikana. Opiskelijan pudottua opintotuen piiristä hän ei voi enää nostaa opintolainaa. Näin ollen toimeentulotuki on ainut vaihtoehto.

Opintotuen loppuminen ei saa olla este opintojen loppuun suorittamiselle. Kaupungin tulee omalta osaltaan pyrkiä turvaamaan myös tulevaisuudessa opiskelijoille perustoimeentulo ja auttaa näin opiskelijaa valmistumaan kohtuullisessa ajassa. **Opiskelijoiden valmistumisen edesauttamiseksi kaupungin tulisi panostaa korkeakouluissa tarjottavaan kesäopetukseen.** Kesäopiskelumahdollisuuksien parantuessa osa kesäksi toimeentulotukea hakvista opiskelijoista siirtyisi KELAn opintotuen piiriin.

Lappeenrannassa kotihoidontuen kuntalisää maksetaan vähintään yhden kuukauden ansiotyössä olleelle ennen äitiysvapaalle tai vanhempainvapaalle siirtymistä. Tämä ehto sulkee opiskelijat pois lisän piiristä. **Opiskelun on oltava Lappeenranta-lisän myöntämisperusteissa verrattavissa ansiotyöhön.** Kotihoidontuen saajan voidaan katsoa opiskelleen, jos hän on ollut opintotuen piirissä vähintään äitiysvapaata tai vanhempainvapaata edeltävän kuukauden. Opiskelijoita tulee kannustaa hankkimaan lapsia jo varhaisessa vaiheessa, mikä korjaa kaupungin ikärakennetta ja sitouttaa korkeasti koulutettuja lapsiperheitä kuntaan.

Toimeentulon perusturva on iästä ja elämäntilanteesta riippumatta taattava. Opiskelevan avoparin toisen osapuolen pudottua opintotuen piiristä jää opintotuen piirissä olevalle elatusvelvollisuus. Tämä huomioidaan toimeentulotukea haettaessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että opintotuen piirissä oleva joutuu nostamaan opintolainaa avopuolionsa elättämiseksi. Opiskelijat muuttavat yhteiseen asuntoon usein jo aikaisessa vaiheessa parisuhdetta säästääkseen vuokratuloissa. Yhteiseen asuntoon

muuttaminen tarkoittaa kuitenkin vain harvalle lupautumista elättämään toista, vaan yleensä kummallakin osapuolella säilyy vastuu omista elinkustannuksistaan. Tämän takia nykyinen käytäntö toimeentulotuen myöntämisperusteissa koetaan varsin epäoikeudenmukaiseksi ja vanhanaikaiseksi. **Lain ja asetusten puitteissa tapahtuvassa paikallisessa harkinnassa tulee ottaa huomioon nämä opiskelijoiden yhteistalouksien erityispiirteet.**

5. Liikunta, kulttuuri ja vapaa-aika

Useissa liikuntapaikoissa tarjotaan opiskelija-alennuksia, mutta niistä tiedotetaan liian vähän tai väärille kanaville. Vain harvat tietävät kaupungin eri liikuntapaikkojen alennuksista ja alueen liikuntamahdollisuuksista. **Liikuntamahdollisuuksia, niiden käyttöastetta ja niistä tiedottamista tulee parantaa**, jolloin edistetään opiskelijoiden hyvinvointia ja terveyttä, mikä vähentää terveydenhuollon kuormitusta. Lappeenrannan liikuntapalvelutarjonta keskittyy keskustaan ja kaupungin itäosiin. **Länsialueen liikuntamahdollisuuksia tulee parantaa.**

5.1. Uimahalli

Länsialueella asuu noin 15000 ihmistä. Sammonlahden uimahalli tarjoaisi näille ihmisille paremmat liikuntamahdollisuudet omalla asuinalueellaan. Uimahalli elvyttäisi aluetta ja tekisi alueesta kiinnostavamman uusien asukkaiden silmissä. **Uimahallin tulisi tarjota uintimahdollisuuden lisäksi myös kuntosalipalveluja, sisäliikuntamahdollisuuksia sekä sosiaalitilat ulkoliikuntapalveluja käyttäville. Sammonlahden uimahalli tulee rakentaa seuraavalla valtuustokaudella.**

5.2. Pururatojen valaistus ja kunnossapito

Skinnarilan kampusalueella asuu paljon pururadan käyttäjiä, mutta Skinnarilassa sijaitsevat pururadat ovat auttamatta huonossa kunnossa ja niitä ei ole valaistu. **Kampusalueen kiertävä pururata tulee valaista ja sen pohja kunnostaa tasaiseksi**, koska siellä on vaarallisesti kiviä ja uria monissa kohdissa. Lisäksi Skinnarilasta Uus-Lavolaan johtavan pururadan pohja tulee kunnostaa sellaiseen kuntoon, että sitä voi käyttää kesäaikanakin. Tällä hetkellä pururadan pohja on niin soinen, että siellä ei voi kesäaikana kulkea. Valaistu hyväkuntoinen pururataverkosto kampusalueen ympärillä lisää kampusalueen liikuntapalveluiden määrää ja laatua merkittävästi.

5.3. Kevyen liikenteen väylien kunnossapito

Kevyen liikenteen väylien kunnossapito on puhuttanut opiskelijoita erityisesti talvikunnossapitoon liittyen. Auraustyöt on suoritettu kiitettävästi, mutta aurauksen jälkeistä hiekoitusta on hoidettu huonosti, jolloin väylät ovat jääneet vaarallisen liukkaaseen kuntoon. Kampusalueelle johtavat kevyen liikenteen väylät ovat mäkisiä, joten hoitamattomana liukkaus tekee niistä normaalia-kin vaarallisempia myös muille länsialueen asukkaille. **Keskustan ja Skinnarilan välille Saimaan rantaan suunniteltu kevyen liikenteen väylä tulee toteuttaa seuraavalla valtuustokaudella.**

5.4. Kaupungin avustusten myöntämisperusteiden laajentaminen opiskelijoita koskevaksi

Opiskelijat järjestävät nykyisellään erittäin paljon toimintaa toisilleen sekä muille kaupunkilaisille erilaisten kerhojen ja yhdistysten kautta. Näiden kerhojen ja yhdistysten on kuitenkin liki mahdollista saada ulkopuolista tukea toiminnalleen. **Kaupungin avustusten myöntämisperusteita pitäisi muuttaa siten, että niitä voitaisiin jakaa opiskelijoiden järjestämille tapahtumille ja toiminnalle.** Tällä tavalla virkistettäisiin entisestään opiskelijoiden toisilleen tarjoamia palveluja ja luotaisiin paremmat mahdollisuudet järjestää uutta toimintaa opiskelijoilta opiskelijoille ja kaupunkilaisille.

6. Asuminen

Lappeenrannan opiskelija-asuntotilannetta voidaan pitää valtakunnallisesti tarkasteltuna erittäin hyvänä, mitä tulee asuntojen saatavuuteen. Vaikka opiskelijoilla on hyvät mahdollisuudet saada asunto Lappeenrannasta, ei Lappeenrannan seudun opiskelija-asuntosäätiön (LOAS:n) tuottamia asuntoja riitä kaikille. Vapailla markkinoilla tapahtuva asuntojen ja vuokrien hintakehitys asettaa opiskelijat kestävämpään tilanteeseen lähivuosina. **Hintojen nousua on hillittävä kiinnittämällä tarkemmin huomiota vuokra-asuntojen verotukseen ja kunnallistekniikkaan liittyviin kustannuksiin.**

Yhtenä syynä asuntojen ja vuokrien hinnannousuun on kiinteistövero. Esimerkiksi jokainen LOAS:n asukas maksaa noin kolme euroa kuukaudessa kiinteistöveroa vuokrassaan. Kiinteistöverolaki mahdollistaa erillisen veroprosentin määrittämisen yleishyödyllisiksi yhteisöiksi luokiteltaville organisaatioille. **Yleishyödyllisille yhteisöille on otettava käyttöön oma matalampi kiinteistöveroprosentti.**

